

Bilgi Formu

AVRUPA'DA BAĞCILIKTA BİYOÇEŞİTLİLİK KORUMASI

BİYOÇEŞİTLİLİK NEDİR?

Biyo-çeşitlilik – veya biyolojik çeşitlilik – Dünya üzerindeki hayat çeşitliliğine verilen addır. Üzüm bağında, biyo-çeşitlilik, agro-ekosisteminin ana fonksiyonlarını sürdürmek için gerekli olan genetik, tür ve ekosistem seviyelerinde hayvanların, bitkilerin ve mikroorganizmaların çeşitliliğidir. Bu sebeple, biyo-çeşitlilik, gıda ve tarımla ilgili biyolojik çeşitliliğin ve tarımsal ekosistemleri oluşturan biyolojik çeşitliliğin tüm bileşenlerini içeren geniş bir terimdir.

NEDEN ÖNEMLİDİR?

Biyo-çeşitlilik ve tarım birbirleriyle yakın ilişkilidir. Geçmişte tarım, Avrupa'daki peyzaj ve tür çeşitliliğinin artışına büyük ölçüde katkıda bulunmuştur, fakat bugünlerde yoğun tarım faaliyetleri biyo-çeşitlilik kaybının temel nedenlerinden biridir. Bazı türler tarım üretimi için kritik olabilir, fakat tarım – aynı zamanda doğanın bize verdiklerine bağlıdır – ve biyo-çeşitlilik aşağıdaki gibi doğal hediyeleri sağlamada önemli bir rol oynamaktadır:

- Toprak oluşumu
- Hidrolojik Döngünün Sağlanması
- Besin döngüsü
- Tozlaşma
- Erozyon Kontrolü
- Zararlı ve hastalık sistemi
- İklim Yönetmeliği
- Karbon Tutumu

Tarımsal biyo-çeşitliliğin sosyo-kültürel, ekonomik ve çevresel elementleri kapsamaktadır.

ÜZÜM BAĞINDA BİYO-ÇEŞİTLİLİK YÖNETİMİNİN POZİTİF ETKİLERİ

Bir sistem ne kadar çeşitli olursa, o kadar esnek ya da özerk olacaktır. Üzüm Bağındaki Biyo-çeşitlilik yönetiminin mahsul için pozitif bir etkisi vardır.

Üzüm Bağı ortamının, habitatlarının ve vahşi yaşamın korunması biyo-çeşitlilik için önemli ana elementlerdir. Çeşitli bitki ve hayvan tarımsal ekosistemi ile dengeli ve doğal bağ ortamı uzun vadede üretimi artırmak için oluşturulmalı ve korunmalıdır: doğal bağcılık peyzajı ile ilgili hemen hemen tüm hayvan ve bitki türleri, asma bitkilerine vs. zengin toprak ve humus veren ve istilalarla savaşılan çiftçilere avantaj sağlamaktadır. Bu sebeple uzmanlara, tarım alanının %5-10'unun botanik ve faunistik bileşenleri artırması için biyo-çeşitliliğe yönelik ana elementlerle yönetilmesi tavsiye edilir. Aşağıda biyo-çeşitliliği geliştirmeye için yönelik bu ana elementleri açıklayalım:

ÇİTLER

Ağaç ve çalı dizileri tarımsal biyo-çeşitlilik için önemli elementlerdir. Bunlar peyzajı çeşitlendirir ve bazı kuş türleri için gölge ve yuvalama yerlerini destekleyerek bitki ve hayvanlar için ilgili habitatları sağlamaktadır. Çitler, rüzgar ve yağmur sebebiyle toprak erozyonunu azaltmada yardımcı olarak rüzgar çiti olarak işlev görür ve aynı zamanda yeni fidan ve bitkileri korumada yardımcı olur. Çitler, rüzgârın toprağı ve bitkileri kurutma etkisini azaltır ve pestisitlerin uçup gitmesini engellemek için bariyer işlevi görür. Bir etkisi de şudur ki, kırılmamış alanlarda istilacı yabancı bitkilerin yayılmasını önleyebilir.

ÖRTÜ BİTKİLERİ

Bitki örtüsü (asma sıraları arasında veya içerisinde yerli veya tohumlanmış), bölgesel iklim şartları altında kısıtlanmadığında, zararlı türlerini avlayan (spreyleme ihtiyacını azaltan) faydalı organizmaları çekmesi sayesinde makul ve sürdürülebilir mahsul yönetimine katkıda bulunmaktadır. Örtü bitkileri (malçlama olarak tekrar kullanılarak) toprağın gelişmesine yardımcı olur ve aynı zamanda toprak erozyonunu azaltmaya ve fertilizasyona katkıda bulunur.

KURU TAŞ DUVARLAR

Bazı kuş, sürüngen, böcek ve örümcek türlerini koruyacak ve onlara sığınak sağlayacak bu tip bir altyapıyı inşa etmek çok önemlidir.

BİYOLOJİK ZARARLI KONTROLÜ

Örtü bitkileri ve diğer ekolojik altyapılar bazı faydalı organizmalar için (örn; uğur böcekleri, eşek arısı) habitat, barınak ve besin sağlar. Bu faydalılar, bunun karşılığında parazitizm veya avlanma yoluyla asma zararlılarının varlığını azaltır. Aynı şekilde, bazı yuva kutularının değerlendirmesi bazı böcekçil kuşların üzüm bağında kalmasına izin verebilir ve aynı zamanda asma zararlılarının azalmasına katkıda bulunur.

BİYO-ÇEŞİTLİLİK MEVZUATI

- **Avrupa Birliği Biyo-Çeşitlilik Stratejisi:** AB'de biyo-çeşitlilik ve ekosistem hizmetleri kaybını durdurmayı ve 2020 itibarıyla küresel biyo-çeşitlilik kaybını durdurmaya yardımcı olmayı amaçlamaktadır. » <http://bit.ly/29SGDmp>
- **Kuş Yönergesi:** Kuş Yönergesi Avrupa Birliğinde doğal olarak bulunan 500 vahşi kuş türünün tamamını korumayı amaçlamaktadır. » <http://bit.ly/1nahKR3>
- **Habitat Yönergesi:** Habitat Yönergesi, geniş çaplı nadir, tehdit altında olan veya yerli hayvan ve bitki türlerinin korunmasını garantiye almaktadır. » <http://bit.ly/1Ee1v4R>
- **İstilacı Yabancı Türler hakkında 1143/2014 numaralı AB Yönergesi:** Bu Yönerge doğal biyo-çeşitliliği ve ekosistem hizmetlerini korumak için kapsamlı olarak istilacı yabancı türler probleminin üzerine gitmeyi amaçlamaktadır. » <http://bit.ly/151Jrdc>
- **Organik Tarıma yönelik Türkiye Yönetmeliği:** Bu yönetmelik toprak biyo-çeşitliliğini artırmaya yönelik uygun toprak işlemeyi kullanmak ve ekolojik dengeyi sürdürüp korumaktan bahsetmektedir. » <http://bit.ly/1MCDPoc>

BİYO – ÇEŞİTLİLİĞİN İDARESİ: DİĞERLERİNDEN ELDE EDİLEN DENEYİM

TURKIYE

Başlık " Yeşil Gübre ve Örtü

Şirket " Rapunzel Organic Agriculture sözleşmeli çiftçiler

Sorun neydi? " Yeşil gübrenin olmayışı, faydalı bitkilere yönelik alan eksikliği

Nasıl çözüldü? " Şirket çiftçilere fiğ tohumlarını dağıtmıştır. Böylelikle çiftçiler toprağın havalandırılmasını ve kalitesini daha da arttırabilmekteler. Ayriyeten bu durum, toprak içerisinde mevcut azotu arttırmakta olup rizobiyumlu simbiyozlar vasıtası ile de bitkilere yönelik azotun kullanılabilirliğini arttırmaktadır.

Sonuçlar " Çiftçilerin gübre almaları gerekmemektedir, Fiğ bitkileri yeterince azot sağlamaktadır. Faydalı böcekler ise normalde olduklarından daha fazladır.

Yatırım ve Sağlanan Faydalar " Yatırım sadece fiğ tohumları için harcanan tutar kadardır. Elde edilen faydalar ise azot fertilizasyonu, artan faydalı pest popülasyonu.

Referanslar " <http://www.rapunzel.com.tr/index.php?plink=rapunzel-organic-farming-projects>

TURKIYE

Başlık " Böcekler vasıtası ile Zararlı Böceklerin Kontrolü

Şirket " Rapunzel Organic Agriculture sözleşmeli çiftçiler

Sorun neydi? " Üzüm Unlubiti Planacoccus ficus ve Turunçgil Unlubiti Planacoccus citri (Hemiptera: pseudococcidae) Türkiye'deki üzüm bahçelerinde önemli zararlılardır. Bitkiye zarar verip,balsıra üretir, üzüm tanelerinin büyümesini azaltırlar

Nasıl çözüldü? " Şirket, Üniversite ve bilirkişiler arasında kurulan bir ağ vasıtası ile bir araştırma yapılarak Laptomastix dactylopii (yumurtalar üzerindeki parazitler) ve Cryptolaemus montrouzieri (yetişkin böcekleri ve larvaları yer) Planacoccus ficus ve Planacoccus citri popülasyonunu azaltabileceği görüldü.

Sonuçlar " Bitki başına 3 avcı ve 5 parazit vasıtası ile Unlubit kontrolü başarılı şekilde sağlanmıştır. Çiftçiler ise fazlasıyla memnun kaldı.

Yatırım ve Sağlanan Faydalar " Sadece ilk yatırım meblağı yüksekti ancak Unlubit kontrol edebilmek adına yıllık bazda ödemekte oldukları organik pestisitlerin (zararlı böcek kovucu) yüksek bedeline göreceli olarak daha düşük.

Referanslar " <http://www.rapunzel.com.tr/index.php?plink=rapunzel-organic-farming-projects>

PORTEKİZ

Başlık " İş ve Biyo-Çeşitlilik

Şirket " Duorum Vinhos

Sorun neydi? " Şirket Natura 2000 diye tasnif edilmiş bir yerde yeni bir üzüm bahçesi oluşturmak istedi. Nesli tükenmekte olan "yırtıcı kuş" türünün mevcudiyeti sahanın detaylı olay değerlendirmesi için talep edilmiş yani bir koruma önceliğinin söz konusu olmasına, dolayısıyla da söz konusu bu habitat ve türlerin etkili biçimde korunmasını aynı zamanda temin edecek şekilde üzümün nasıl ekilmesi gerektiği hususunda büyük bir mücadelenin mevzu bahis olmasına sebebiyet verdi.

Nasıl çözüldü? " Geniş çaplı etki azaltımı ve biyo-çeşitlilik hızlandırma faaliyetleri, bir Biyoçeşitlilik Koruma Planı ve gözetim altında tutulması işlemleri uygulanıp "İş ve Biyo-Çeşitlilik" 'e ilişkin Portekiz Devlet Programı çerçevesinde gönüllü olarak yıllık bazda durum raporlandı. Bu süreçte, Oenanthe leucur'nın (Yerel İsmi: Pedreiro negro) varlığını keyfetmişler ve bu türü de korumak için daha ileri bir yönetim süreci geliştirmeye karar vermişlerdir. Bu tür, şimdilerde söz konusu bu kuşun resmini şişesinin üzerinde yer alan etiket bünyesinde sergileyen Duorum Vinhos 'un en iyi şaraplarından bir tanesinin "yüzü" konumundadır.

Sonuçlar " Şirket, ihracatçı profilinin yanında, başarılı şekilde en üstün kalitedeki şarapları üretmektedir; aynı zamanda kırsal kesimin öncelikli türleri ve kırılğan özellikleri de korunmuştur.

Yatırım ve Sağlanan Faydalar " Koruma faaliyetleri ve etkilerinin değerlendirmelerinin yapılması çerçevesinde büyük yatırımın gerçekleştirilmesi söz konusu olmuştur. Faydalar ilk başta doğaya yönelik olmuş olup yeni Pazar argümanları ve daha güçlü satış argümanları edinmiş olan Şirkete de faydalar sağlanmıştır.

Referanslar

" <http://www.duorum.pt/sustentabilidade/default.aspx?title=sustentabilidade&idioma=en#>

PORTEKİZ

Başlık " Ekoturizm; Biyo-çeşitlilik ile iletişim

Şirket " Real Companhia Velha (RCV)

Sorun neydi? " Üzüm bağlarının ziyaretçiler ve müşteriler için kurulduğu özel durumlar hakkında iletişim eksikliği (ekosistem / arazi / ekili ve düzenlenmiş türlerin çeşitliliği).

Nasıl çözüldü? " Şirketin ve Duoro'nun gelişmesi birçok görünümü ve aynı zamanda tüm biyo-çeşitliliğin korunmasını göz önüne alarak şekillenmektedir. Yerel üzüm çeşitlerinin korunmasına (eski üzüm bağlarından kurtarılan 40'tan fazla tür) dahil olunmasına ve pestisitlerin azaltılmasında ve peyzajın korunmasında gösterilen çabaya ilişkin temasa geçilmiştir.

Sonuçlar " Ziyaretçilerin artması (Quinta das Carvalhas arsası yılda 10.000 ziyaretçiden daha fazlasını ağırlamaktadır); eski (yerel) üzüm çeşitlerinden üretilen yeni şaraplar ile Portfolio'nun genişletilmesi; kârın artması (ekoturizm, şaraplar, müşteriler) ve sürdürülebilir bağcılıkta Duoro ve şirketin imajının yaygınlaşması.

Yatırım ve Sağlanan Faydalar " Fonksiyonel biyo-çeşitlilik ve yerel çeşitlerin korunması ile ilgili projelere katılım. Pestisit kullanımını azaltan sürdürülebilir yol altında yönetilen üzüm bağları, koruma faaliyetlerinin değerlendirilmesi (çitler, zemin kaplamaları, rehabilitasyon ve kuru taş duvar yapımı, çiftleşme aksamı), tesislerin ve teknik ziyaretlere ve turlara olanak sağlayan durumların yönetimi.

Referanslar " <http://realcompanhiavelha.pt/pages/paginas/152>

İSPANYA

Başlık " Yarasalar ile Biyolojik Kontrol

Şirket " Bodegas Enguera / Valencia

Sorun neydi? " Üzüm güvesi (*Lobesia botrana*) üzüm bağlarında bulunan yaygın bir zararlıdır. Bu güve üzümlere zarar veren mikro güvedir (Lepidoptera). Geleneksel olarak kimyasal spreylemlerle ve son zamanlarda feromon karışımı kullanılarak kontrol altına alınmaktadır, daha sonralarda daha çevre dostu bir yaklaşım sağlanacaktır fakat hala yıllık yatırım ihtiyacı mevcuttur.

Nasıl çözüldü? " Bodegas Enguera, daha çevre dostu yollarla fakat daha düşük ücretlerle üzüm güvesi popülasyonunu kontrol altına almak için üzüm bağları etrafında yarasa sığınakları kurmaya karar vermiştir. Feromon tuzakları kontrol amaçlı tutulmuştu fakat yarasa sığınakları kurulduğunda *Lobesia* türleri bir daha tuzaklarda yakalanmamıştır, bu sebeple bu zararlının kontrolü, üzüm bağında kurulan yarasa popülasyonu sayesinde tam olarak gerçekleştirilmiştir.

Sonuçlar " Uzun vadede düşük yatırım ve çok düşük bakım ücretleriyle üzüm bağlarındaki yaygın zararlı kontrolünde 200'den fazla yarasa sığınaklarının kurulumu başarıya ulaşmıştır.

Yatırım ve Sağlanan Faydalar " Bu örnek çalışma biyo-çeşitlilik ile çalışmanın nasıl yönetime ve ekonomik faydalara yol açabileceğini göstermektedir.

Referanslar " <http://www.bodegasenguera.com/>

AVRUPA'DA BAĞCILIKTA BİYO-ÇEŞİTLİLİK KORUMASI ORTAKLIĞI ...

Almanya, Türkiye, Portekiz ve İspanya çevresinde analiz modüllerinin ve eğitimlerinin geliştirilmesi aracılığıyla üzüm bağlarındaki biyo-çeşitliliği korumak, geliştirmek ve teşvik etmek için bağcılık uygulamalarını benimsemeyi amaçlamaktadır.

Almanya

Bodensee-Stiftung

Dr. Kerstin Fröhle

Kerstin.froehle@bodensee-stiftung.org

Global Nature Fund

Dr. Thomas Schaefer

schaefer@globalnature.org

**ECOVIN - Bundesverband
Ökologischer Weinbau e. V.**

Ralph Dejas

r.dejas@ecovin.de

İspanya

Fundación Global Nature

Ernesto Aguirre y Jordi Domingo

eaguirre@fundacionglobalnature.org

jdomingo@fundacionglobalnature.org

La Unió

José Castro León

jcastro@launion.org

Portekiz

Quercus

Paula Lopes da Silva

paulasilva@quercus.pt

ADVID

**Associação para o
Desenvolvimento
da Viticultura Duriense**

Cristina Carlos

cristina.carlos@advid.pt

Türkiye

**Rapunzel Organik Tarım Ürünleri
ve Gıda Tic. Ltd. Şti.**

Sahin Ince & Emrah Dağdeviren

sahin.ince@rapunzel.com.tr

emrah.dagdeviren@rapunzel.com.tr

Eş - finansmanı Avrupa Birliği Erasmus+ Programı kapsamında sağlanmıştır

"Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmiştir. Bu yayın yazarın görüşlerini belirtir. Birliğin, burada kullanılan bilgiler için herhangi bir sorumluluğu yoktur."
Proje numarası: 2015-1-DE02-KA202-002387

Fotoğraf Kredi :

Thomas Schaefer | GNF (sayfa 1)

Cristina Carlos | ADVID (sayfa 4)

FGN (sayfa 3, 5)

Bertram | ECOVIN (sayfa 2)